

Мастер инжењери енергетике, електронике и телекомуникација Неда Пиштињат и Петар Гартнер, као и мастер инжењер ГРИД-а Стефан Ђурђевић проглашени су за најбоље студенте у оквиру промоције која је одржана 28. септембра 2013. године у Свечаној сали ФТН-а. Они су студије завршили са просечном оценом десет у року од четири године и десет месеци. Управа ФТН-а промовисала је, такође, и: три магистра, три специјалиста струковна инжењера, 110 мастер инжењера, 136 дипломираних инжењера и три инжењера. До сада ФТН је уписало 58 414, а завршило 15781 инжењер. Након промоције, за све је организован пригодан коктел у ФТН клубу М.

ФТН Новине

ЛИСТ СТУДЕНАТА ФАКУЛТЕТА ТЕХНИЧКИХ НАУКА

После 17 година ОТВОРЕНА НОВА ЗГРАДА РЕКТОРАТА

У централном универзитетском кампусу свечано је отворена централна зграда Универзитета. У присуству ректора Универзитета проф. др Мирослава Весковића, покрајинског секретара за науку и технолошки развоја АПВ проф. др Драгослава Петровића, министра просвете, науке и технолошког развоја проф. др Томислава Јовановића, чланова универзитетске заједнице и многобројних званица, зграду је свечано прогласио отвореном председник Владе Војводине др Бојан Пајтић. Изградњом нове зграде, Ректорат се преселио у 5000 квадрата потпуно опремљеног простора. У њој се налазе: амфитеатар, вишефункционална сала, универзитетски клуб, Централна библиотека, Центар за информационе технологије, просторије за рад универзитетских служби и кабинети Ректората. Један спрат користиће Влада Војводине за рад различитих агенција, служби и сервиса од заједничког интереса за развој науке, образовања и међународну сарадњу. У згради Ректората смешетна је и савремена лабораторија "Inosens" проф. др Весне Црнојевић Бенгин са Департмана за енергетику, електронику и телекомуникације. Укупна вредност грађевинских радова је око четири милиона евра, од чега је 150 милиона динара (око 1,5 милиона евра) обезбедила АП Војводина из средстава Фонда за капитална улагања АП Војводине, а остатак је обезбеђен из кредита Европске инвестиционе банке. Поред тога, за техничко, информатичко и мултимедијално опремање централне зграде обезбеђено је додатних 1,5 милиона евра из пројекта „Унапређење инфраструктуре високошколских установа у Србији – НЕТИР“ који финансира Европска унија.

Kompletно projektovanje i nadzor zgrade Rektorata pripalo je FTN-u.

ПОМОЗИМО ДУШАНУ ТРАВИЦИ нашем студенту

Апел за помоћ Душану Травици, студенту мастер студија Факултета техничких наука, који је тешко повређен у саобраћајном удесу у Сједињеним Америчким Државама. Душан Травица је задобио изузетно тешке повреде и налази се у тешком стању. Душану је повређена вилица, шест пршљенова и рука, има јаке болове и хитно му је потребна финансијска помоћ за наставак лечења у специјалној болници у Минеаполису.

Жиро рачуни Војвођанске банке:
355-514334674 – динарски рачун
355-3200287267-59 – девизни рачун
SWIFT-BIC code: VUBURS22
IBAN code:
RS35355000320028726759
Прималац: Анђелко Травица
Сврха уплате: Добровољни прилог

ДРВО ПРИЈАТЕЉСТВА

Студенткиња са Техничког универзитета у Берлину Сибилa Зећировић у знак захвалности према Факултету техничких наука, а пре свега према Департману за инжењерство заштите животне средине и заштите на раду поклонила је дрво магнолије. Сибилa се на овај чин одлучила због одличне сарадње и велике помоћи коју је добила при изради студентског рада у сарадњи са проф. др Гораном Вујићем. Ову иницијативу је подржало ЈКП „Градско зеленило“. Дрво магнолије засађено је у Кампусу Универзитета у Новом Саду.

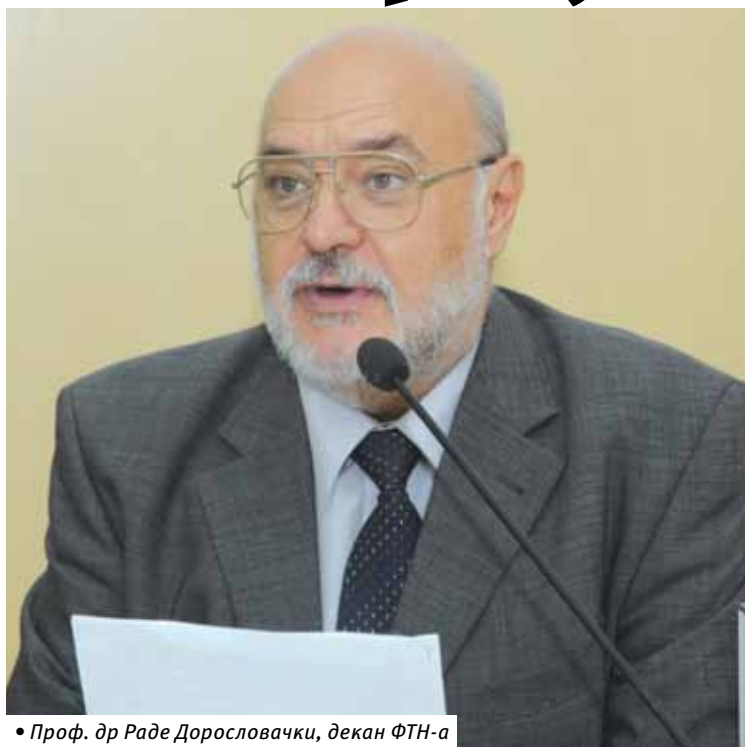

Одржана традиционална манифестација

Свечани пријем бруцоша

Почела је нова академска година, том приликом уприличен је свечани пријем бруцоша у прву годину студија. Најмлађе колеге су имале прилику да се упознају са Управом Факултета, руководиоцима департмана и студијским програмима, наставним планом као и са другим важним питањима која ће им олакшати почетак школске године. Декан ФТН-а проф. др Раде Дорословачки поздравио је више од хиљаду бруцоша који су присуствовали традиционалној манифестацији и пожелео им срећан и успешан полазак на студије.

Прву годину студија на Факултету техничких наука ове године уписало је 2 029 студената. Факултет техничких наука потрудио се да свечано дочека и нове колеге који су се одлучили да студије похађају у Одељењу у Инђији и Лозници. Тако је у Одељењу у Лозници у прву годину студија уписано 37, а у Инђији 31 студент.

• Проф. др Раде Дорословачки, декан ФТН-а

• ПР ФТН-а Марија Ненадовић

Студент продекан Игор Граић

Проф. др Владимир Катић, продекан за развој и финансије

Члан Извршног одбора престижног Европског удружења за енергетску електронику

Проф. др Владимир Катић, продекан ФТН-а за развој и финансије, изабран је за члана Извршног одбора Европског удружења за енергетску електронику (European Power Electronics Association - EPE) чије је седиште у Бриселу. Проф. Катић за ФТН новине објашњава да је веома почастован и задовољан избором у Извршни одбор, јер ће бити у могућности да активно учествује у организацији и програмској оријентацији велике европске и светске конференције EPE, која се одржава сваке године, а повезана је и са светском серијом конференција из области енергетске електронике и примене - ECSE (Energy Conversion Congress and Exposition) светског удружења електро инжењера IEEE - PELS. Ово значајно признање проф. Катићу, али и истраживачима и сарадницима Факултета техничких наука, који се баве овом облашћу, резултат је дугогодишњег рада и научних резултата Катедре за енергетску електронику и претвараче, на бази којих је Нови Сад препознат као

својеврстан центар изврности за енергетску електронику.

- Желео бих да напоменем, да је на Катедри урађен велики број научних и стручних пројеката, докторских, мастер и дипломских радова из енергетске електронике и њихове примене у обновљивим изворима, електричним возилима, управљању

погона високих перформанси и сл., као и да се у Новом Саду већ 20 година одржава међународни симпозијум Енергетска електроника (Ее), да је 2012. године Факултет техничких наука, односно Нови Сад, био домаћин најзначајније годишње конференције EPE удружења (EPE-PEMC 2012 ECSE Europe), те да на Факултету ради и огранак IEEE - PELS друштва (IEEE Joint Chapter PELS/IAS/IES).

Поред тога, истиче проф. Катић, у оквиру EPE удружења постоје седам подгрупа за поједине области, које организују семинаре, научна предавања, обуке и разна друга дешавања, у чији рад ће такође бити укључен. Удружење издаје и признати научни часопис „EPE Journal“, који се налази на SCI листи.

Што се тиче Факултета техничких наука, према речима проф. Катића очекује се активније учешће наших истраживача.

-Дефинитивно, моје ангажовање ће допринети већем учешћу, како истраживача из Новог Сада и Србије, тако и мојих колега из региона, у EPE активностима на светском нивоу, те бољој међусобној сарадњи и лакшем умрежавању. Мотивисаћу и наше истраживаче да више објављују научне радове у „EPE journal“, као и да кроз контакте са врхунским професорима и стручњацима из привреде и индустрије покренемо сарадњу на европским научним пројектима и на тај начин допринесемо јачем угледу ФТН-а у Европи и свету – истакао је проф. Катић.

Одржана презентација софтвера тајванске компаније „CoreTech System“

Деник Денг, главни менаџер тајванске компаније „CoreTech System“ за Европу представио је софтверски пакет MOLDEH3D. У сарадњи са Лабораторијом за деформисање, виртуелно пројектовање и брзу израду прототипа Департмана за производно машинство организован је радни семинар где су присутни имали прилику да се упознају са овим моделом софтвера. Скуп у Свечаној сали Факултета техничких наука поздравио је продекан за наставу проф. др Драгиша Вилотић који је том приликом изразио велико задовољство што је управо ова компанија изабрала наш факултет као место где може пред еминентним стручњацима из области виртуелног пројектовања да презентује софтвер. MOLDEH3D представља врхунски CAE софтвер намењен за симулације процеса бризгања пластике и сродних поступака. Оно што овај софтвер посебно издваја јесте његова пуна компатибилност са водећим CAD софтверима. Презентацији софтвера присуствовали су поред професора са ФТН-а и стручњаци из градова Србије.

Рубрика на иницијативу декана проф. др Радета Дорословачког: НАШИ АКАДЕМИЦИ

► проф. др Миљко Сатарих, дописни члан САНУ-а

Студенти схватају значај физике, поготово за развој све популарнијих нано-технологија!

Проф. др Миљко Сатарих изабран је за дописног члана Српске академије наука и уметности 12.11.2009. године, на једногласан предлог Огранка САНУ у Новом Саду. Његова област научног рада је биофизика протеина и ДНК. За редовног професора физике на Факултету техничких наука у Новом Саду је изабран 1995. године. Током каријере добио је значајна признања и награде за научну и образовну активност: Октобарску награду Града Новог Сада (1999), Новембарску повељу Града Новог Сада (1996), награду за научне доприносе поводом јубилеја 50 година ФТН-а 2010. године, као и Годишњу награду родног града Ариља за 2011. годину.

► На основу чега сте постали дописни члан САНУ?

Моји теоријски модели за објашњење транспортних појава у живој ћелији, за које су одговорни такозвани мотор-протеини, наишли су на одличан одзив научне јавности. Два главна рада из те проблематике су цитирана око 300 пута, док је укупан број цитата мојих радова преко 600. Интересантно је напоменути да је овогодишња Нобелова награда за медицину додељена тројци научника за експерименталне радове баш из ове области!

► С обзиром да је ваша област рада физика, колико је она значајна за студенте Факултета техничких наука у њиховом даљем напредовању у студијама?

Физика је базична наука за технику, првенствено електро, машинске и грађевинске струке. Два српска највећа научника, са грандиозним доприносима техници, су базично били физичари (Никола Тесла и Михајло Пупин). Физика је скромно заступљена на нашем факултету, за разлику од престижних светских универзитета. У то сам се уверио радећи две године на познатом канадском универзитету (University of Alberta). Студенти схватају значај физике, поготово за развој све популарнијих нано-технологија. Ја сам до сада на предмету Одабрана поглавља из физике имао преко 30 докторанада који су разрађивали модерне теме из ласера, квантних транзистора и нано-честица.

► Изабрани сте у звање редовног професора 1995. године - можете ли направити поређење какво је тада стање било по питању образовања, а како је то данас?

Поређење са 1995. годином би могло ићи у правцу тога да смо тада имали мало шанси да докторирамо на нашем универзитету. Ја сам, на пример, докторирао на Електротехничком факултету у Београду, а ментор ми је био сјајни др Радослав Жакула, из Института Винча. Данас се десетине доктората годишње одбране само на нашем факултету. Услови су сада захтевнији у погледу броја радова у еминентним часописима. То је добро и води ка подизању рејтинга целог Универзи-

тета. Сенку понегде бацају публикација у проблематичним часописима који су волшебно доспели на те такозване SCI листе.

► Како видите данас УНС, а како је то било када сте ви започели академску каријеру?

Разлика је маркантна. Сам ФТН у овако развијеном обиму је сигурно продуктивнији и већи него што је био цео УНС пре четрдесет година. И остали факултети су значајно напредовали. Када се погледа универзитетска листа цитираних научника, види се јасно да су у врху физичари, математичари, хемичари и биолози, следи техника, технологија и медицина.

► Да ли сматрате да је увођење Болоњске декларације олакшало студирање и за кога?

Болоњски режим студија има повољан аспект у томе да вредне и добро организоване и мотивисане студенте стимулише на сталан рад који се одрази и кроз високе оцене. Број десетки је сада значајно већи него у ранијем режиму студија. Негативан ефекат се огледа у огромном броју превасходно писмених колоквијума на којима студенти формално пласирају одговоре и решења које често не разумеју. Класичан усмени испит је био непогрешив индикатор колико је студент заиста овладао материјом. Општи је утисак да материја која се експресно усваја брзо и ишчезава.

► Шта видите као врлину, а

шта као ману, када су у питању нове генерације студената ФТН-а, са којима имате прилику да радите?

Све генерације су сличне и увек имају онај вршни слој који би могао безбедно студирати и на Берклију и на Кембриџу. Штета је, што због великих група, и мноштва оних који су мање заинтересовани за успех, професори немају довољно времена да га посвете најбољим, па они по правилу траже повољније услове да се исказе, негде на страни. То је несамерљиви губитак за наше националне интересе.

► Који су кључни моменти у вашој каријери?

Има више момената који опредељују човекову успешност, када је реч о универзитетској каријери. Моје педагошке перформансе сам на самом почетку унапређивао угледајући се на легендарног

професора Живојина Ђулума, чији сам асистент био. На коришћење научног потенцијала ме подстицао мој драги професор Воја Марић, који је и иницирао моју кандидатуру за САНУ. Када сам почео да се бавим науком, једна конференција у Прагу 1987. године је можда била преломна за моје самопоуздање. На тој конференцији је био несудбени нобеловац Херберт Фрелих, као највећи ауторитет у тој области. Након мог излагања поставио ми је питање на које сам тачно одговорио. Он ме за то похвалио рекавши да имам таленат за биофизику. Такви догађаји вам дају крила за успех. Најзад, велике заслуге за мој стваралачки пут има снажна подршка моје драге породице: супруге Радмиле и синова Богдана и Стефана, који су питомци ФТН-а, на шта сам поносан.

► Академци пролазе кроз све секторе једне организације

Вирутелно студентско предузеће идеалан вид едукације кроз праксу

На иницијату доц. др Милована Лазаревића, руководиоца студијског програма Индустијско инжењерство на Департману за индустријско инжењерство и менаџмент основано је виртуално студентско предузеће које ће академцима обезбедити едукацију кроз праксу где ће стећи драгоцено радно искуство. Према речима доц. Лазаревића студентско предузеће званично је почело са радом у фебруару 2012. године, након што је Наставно – начно веће Факултета техничких наука усвојило ову иницијативу.

-Студентско предузеће омогућава стварање пословне атмосфере и извођење активности као и у реалним пословним системима којима се омогућава трансформација улазних параметара (материјала, енергије, информација) у излазне (производе - материјалне или нематеријалне). Оно садржи функције као и право предузеће: маркетинг, развој произ-

вода и иновације, производња, квалитет и логистика итд., у себи садржи процесе које су у функцији трансформације улазних параметара у производни или услужни систем – објашњава доц. Лазаревић. Праксом обављеном у студентском предузећу студент се „провоцира“ да се активно укључи у иновативне процесе, додатно проширују знања и практично се обучавају за будуће послове. Доц. Лазаревић каже да је студентско предузеће у суштини замишљено тако да опонаша велике пословне системе са најважнијим елементима и треба да омогуће материјализацију производа, за шта је потребно извршити све кораке који полазе од истраживања тржишта до производње.

-Радам у студентском предузећу омогућава се академцима да схвате шта је производ (хардверски, процесни, софтверски, услужни), како настаје, да осете производњу, да осете технологију, да пројектују технолошки поступак за производњу и да осете процесе, као и улогу сваке од функција предузећа у циљу његове реализације – наводи доц. Лазаревић. Знања, материјал и искуства стечена радом у овом предузећу требало би да уз помоћ професора ангажованих на пројекту, преточити у одговарајуће „практикуме“, који ће се користити као водич у даљем раду студентског предузећа. Битно је истаћи да је рад у студентском предузећу

• Доц. др Милован Лазаревић

потпуно некомерцијалан, нема плаћања, а како каже доц. Лазаревић предвиђено је да „плата“ за рад буде коришћење информација које се генеришу приликом одржавајућих активности у оквиру одређених функција.

-Плата представља привилегију рада у студентском предузећу, стечено искуство и располагање информацијама рада у функцији реализације семинарских и дипломских радова, као и признавање делова испита –

каже доц. Лазаревић. Тренутно се виртуелно предузеће реализује само у оквиру Департмана за индустријско инжењерство и менаџмент, а у плану је да се прошири на остале програме и тиме поприми интердисциплинаран карактер. У будућности је у плану да се активности студената када покажу своју зрелост и сврсиходност од развојне фазе до реализације могу преточити у стварни бизнис и пренети у пословне инкубаторе.

Будућност у активном осматрању Земље у ширем региону Балкана

Координатори 7 FP7 пројекта: BalkanGEONet, IASON, EOPower, DANCERS, enviroGRIDS, ENOPASIS и InnoSense, представници државних институција и привреде састали су у хотелу "Парк" од 19. до 21. септембра 2013. на GEO (Group on Earth Observation) радионици у Новом Саду, посвећеној будућности осматрања Земље у региону. Догађај је окупио 142 експерта из 26 земаља Европе, Азије, Африке и Америке, од којих су 91 били научници, 31 представници државних институција из десет земаља, укључујући и Европску комисију, а 20 представници приватних компанија и невладиних организација. Била је то прилика да учесници стекну увид у најновија достигнућа у координацији активности осматрања Земље и да се посвете решавању питања од интереса за будућност ширег подручја Балкана, медитеранског региона и црноморског слива, ради креирања зајед-

ничке стратегије ка напредном Horizon 2020 програму. Представници Joint Research Centre (JRC) одржали су посебну сесију посвећену будућем партнерству између Дунавске стратегије Европске уније и пројеката који се баве осматрањем Земље. Учесници су се договорили око креирања препорука за артикулацију постојећих система и стварање краткорочних и дугорочних синергија. Радионица је била завршни догађај FP7 пројек-

кта BalkanGEONet, посвећеног промоцији и употреби технологија осматрања Земље на Балкану. Међутим, организатори су бацили своју мрежу много шире и циљали на сарадњу са економским и јавним сектором у Европи. Примери који су анализирани, са посебним акцентом на прецизној пољопривреди, показали су значај слободно доступних просторних података за економски развој региона, као што је Војводина.

Међународни пројекти

Укључени студенти и млади истраживачи ФТН-а

У оквиру рубрике "Међународни пројекти" представљамо следећа два пројекта која се реализују на нашем факултету у сарадњи са партнерима из иностранства. Важно је истаћи да сваки од ових пројеката у реализацији директно укључује у рад студенте и младе истраживаче ФТН-а у оквиру пројектног тима. Руководиоци презентованих пројеката су: проф. др Дубравко Ђулибрк и проф. др Зоран Јеличић.

IPA пројекат Мађарска – Србија
Центар изврности за напредно и интелигентно управљање

Mađarska-Srbija

IPA Program prekogranične saradnje

Циљ пројекта је обучавање, едукација студената и индустријских инжењера о начинима употребе и имплементације савремених стратегија управљања у сврху побољшања енергетске ефикасности, као и смањења емисије гасова који изазивају ефекат стаклене баште. Стога, Центар изврности за напредно и интелигентно управљање биће основан као званичан део Факултета техничких наука у циљу спровођења тренинга и едукације у овој области. Примарно, пројекат се односи на прекограничну сарадњу, међутим, с обзиром на непостојање оваквог центра у Источној Европи, сматра се да ће се његова делатност проширити на целу Источну Европу и да ће тиме постати званични центар за едукацију у области стратегије управљања. Центар ће се састојати од две лабораторије, једне у Новом Саду и једне у Сегедину, које ће уско сарађивати. Трајање пројекта је 18 месеци. Руководилац овог пројекта је проф. др Зоран Јеличић.

FP7 Marie Curie
Пројекат - QoSTREAM

Циљ пројекта - QoSTREAM као FP7 Marie Curie IRSES (International Research Staff Exchange Scheme), је да кроз размену истраживачког кадра ојача постојеће и створи нове везе између интернационалних партнера који учествују на пројекту. Синергија и интензивна сарадња између истраживача у оквиру различитих области осигураће добијање квалитетних резултата истраживања, унапређење сарадње између учесника, као и нове заједничке пројекте. У оквиру опширног програма размене, нашим истраживачима ће бити суфинансиране посете страним партнерима ван Европе, као и посете истраживача са страних партнерских институција нашем факултету и другим европским партнерима. У оквиру овог пројекта, посебна пажња биће посвећена развоју комплементарних вештина истраживача који су на самом почетку своје каријере, како би у будућности постали водећи светски истраживачи. Пројекат је почео 1. фебруара 2012. године и трајаће четири године, а руководиоца је проф. др Дубравко Ђулибрк.

Свечано отворене студије Сценског дизајна

Депарتمان за архитектуру и урбанизам и Центар за сценски дизајн, архитектуру и технологију (СЦЕН) Факултета техничких наука у Новом Саду са великим задовољством су најавили почетак рада нових студијских програма сценског дизајна. Тим поводом, гост Департамана била је др Ирина Суботић, професор емерита Универзитета у Новом Саду, која је одржала предавање на тему „Чему служи уметност данас?“. Отварање нових студијских програма пратила је и изложба плаката „Сцен-

ски дизајн и архитектура“ аутора Вишње Жугић, приказана у галерији „Ђура Којић“. Факултет техничких наука ове године уписао је прву генерацију студената основних студија „Сценске архитектуре, технике и дизајна“, а током октобра уписује и прву генерацију студената мастер студија „Сценске архитектуре и дизајна“. На основном и мастер нивоу ове студије се појављују први пут у образовном систему Србије. Програми студија су интердисциплинарног карактера и као такви су јединствени у региону.

▶ Одржан VII Међународни форум

„Енергетика Србије 2013: Будућност и перспективе“

П од покровитељством Скупштине АП Војводине, а у организацији Института за европске послове (INEA) из Дизелдорфа и Факултета техничких наука, у покрајинском парламенту одржан је VII Међународни форум „Енергетика Србије 2013: Будућност и перспективе“. Председавајући Форума, Тихомир Симић истакао је на отварању, да брига за енергетску безбедност сваке земље и нације представља почетак и крај свих размишљања о бољем животу грађана, о модерној и развијеној економији и омогућавању запошљавања. Форуму „Енергетика Србије“ присуствовао је велики број представника политичке и стручне јавности, дипломатског кора и експерата из области енергетике. У својству домаћина, учеснике је поздравео председник Скупштине АПВ Иштван Пастор који је нагласио да овај међународни форум види као важан корак у тражењу одговора на стратешка економска питања.

Министарка енергетике, развоја и заштите животне средине Републике Србије Зорана Михајловић указала је на важност одржавања овог међународног форума, истичући да су у претходних година дана направљени значајни кораци у уређењу и унапређењу законске регулативе која прати област

енергетике и зелене економије. Она је истакла да је Министарство припремило акциони план, којим је предвиђено да се до 2020. године у Србији енергетска ефикасност повећа за девет одсто, а да ће од наредне године постојати и посебан фонд за енергетску ефикасност. О важности енергетике

говорили су и Мајкл Девенпорт, шеф делегације ЕУ у Србији, амбасадори Мађарске, Белгије, Финске и Аустрије, министар енергије, рударства и индустрије Босне и Херцеговине Ердал Трхуљ, као и званичници бројних института, компанија и агенција из области енергетике.

Међународна конференција „Екологија у служби одрживог развоја“

Међународна технолошка менаџерска академија (МТМА) организовала је конференцију под називом „Екологија у служби одрживог развоја“ на Андрићеву од 26. до 28. септембра 2013. Многобројни учесници из земље и иностранства имали су прилику да чују најновија достигнућа из ове области, а подељене у шест секција: Воде Србије, Коришћење и заштита земљишта, Обновљиви и расположиви извори енергије, Екологија и привреда, Развој пројекта Опитног центра за коришћење обновљивих и расположивих извора енергије, на крају ће бити организован Округли сто на теме предметног

садржаја. У оквиру конференције представљени су бројни пројекти значајни за развој и унапређење сектора привреде везаног за производњу и употребу обновљивих и расположивих извора енергије. Последњег дана конференције додељене су повеље новим члановима МТМА. Традиционалну конференцију организују поред МТМА, Факултет техничких наука, Пољопривредни факултет из Новог Сада, Институт за ратарство и повртарство из Новог Сада и Херсонски државни аграрни универзитет из Украјине уз помоћ Секретаријата за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине Владе Војводине.

Одржана завршна ГОМЕС конференција

У Врњачкој Бањи, од 15. до 18. септембра одржана је завршна Конференција о реформи високог образовања ГОМЕС, на којој су учесници расправљали о најактуелнијим питањима у високом образовању и изнели многе предлоге и сугестије за превазилажење ових проблема. На Конференцији су узели учешће и представници Факултета техничких наука, продекан за наставу проф. др Драгиша Вилотић, шеф Службе за студијске програме доц. др Ранко Бојанић и студент продекана Игор Граић. Током четири дана трајања конференције учесници су пре свега у дискусијама у сесијама разговарали о Стратегији развоја образовања у Републици Србији до 2020. године, предлог измене новог Закона о високом образовању, изменама стандарда у поступку акредитације, националним оквирима квалификација, докторским студијама, учешћу студената у управљању високошколским устано-

вама као и о финансирању рада Универзитета. У раду Конференције учествовали су: представници КОНУС-а, десет ректора, 12 проректора, 20 декана, 25 продекана, пет директора института, осам генералних секретара, председници и чланови КАССС-а, Националног савета за високо образовање, Националног савета за научни и технолошки развој, ХЕРЕ тима, Комисије за акредитацију и проверу квалитета, Одбора за акредитацију НИО, Председници и чланови СКО-НУС-а, СКАССС-а и ССБ-а, представници Министарства просвете, ТЕМПУС канцеларије и медија. Присуство 187 наставника и сарадника из високог образовања и 66 студената, односно укупно преко 250 учесника, омогућило је изузетно квалитетну и живу расправу о најактуелнијим питањима високог образовања и науке, уз закључке о правцима рада који треба даље да унапреде ове делатности, кључне за напредак земље у целини.

▶ ВЕСТИ

Предавање из области LCA метода

Предавање на тему „Life Cycle Assessment in construction industry“ одржано је у Зборници Факултета техничких наука 27. септембра 2013. године. Предавач је био професор Владимир Коци са Техничког универзитета из Прага, један од истакнутијих чешких стручњака у области оцењивања животног циклуса процеса и производа, односно LCA. Предавање је било реализовано у оквиру мултилатералног пројекта „The platform for building the network of LCA centers and R&D institutes from Centar and Southeastern Europe“ чији је руководилац проф. др Јанко Ходолич.

Златан знак за ФТН

Национално друштво „Црвени крст Србије“ доделио је Факултету техничких наука „Златан знак“ за значајне резултате у остваривању задатака и циљева овог друштва.

Обавештење Министарства просвете, науке и технолошког развоја

Влада Републике Србије утврдила је предлог закона о изменама и допунама Закона о високом образовању. Предлогом Закона о изменама и допунама Закона о високом образовању утврђено је да:

*Студент може да се финансира из буџета у школској 2013/14. години ако је у претходној школској години остварио најмање 48 ЕСПБ,

*У школској 2013/14. години број испитних рокова је шест,

*Закон на снагу ступа даном објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Студијско путовање у Лондон

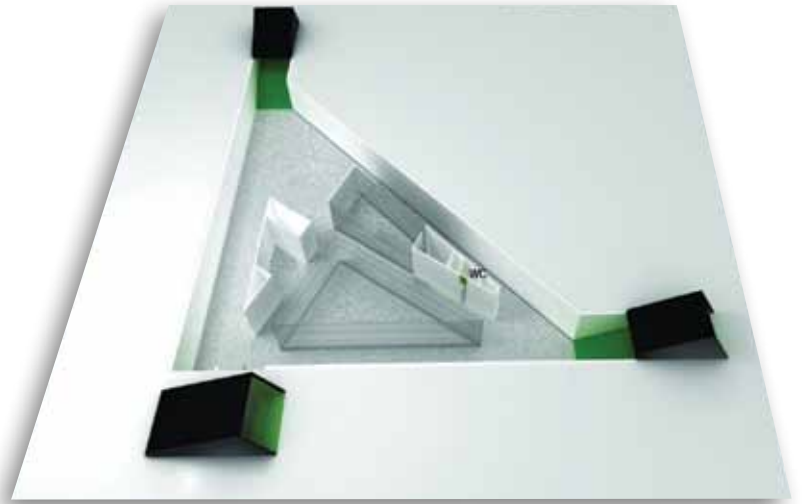

Студент продекан ФТН-а Игор Граић, недавно је боравио на студијском путовању у Лондону у оквиру СИГМУС пројекта и том приликом посетио је Мидлсекс универзитет и Универзитет Гринич. Током посете Игор је са представницима оба универзитета у Лондону разговарао о сарадњи са Универзитетом у Новом Саду, као и о актуелним програмима размене.

▶ **Александра и Нела студенткиње мастер студија на архитектури**

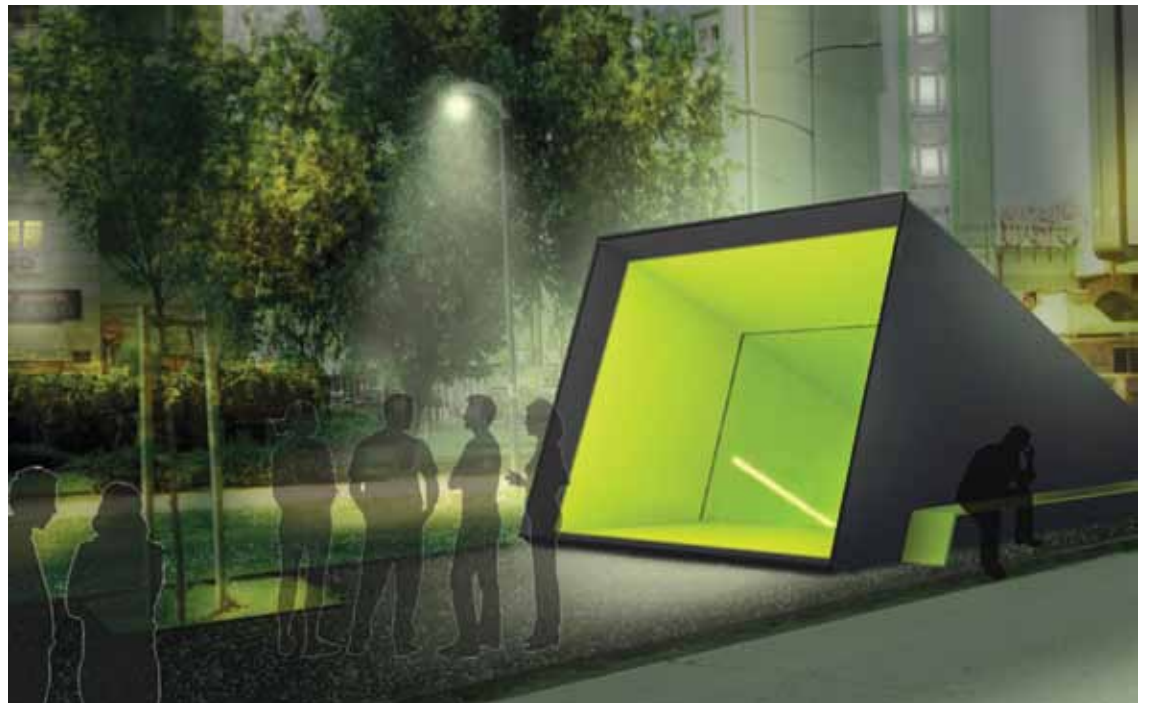
Идејно решење подземног пролаза на раскрсници код Стражиловске улице

•Александра Гојнић

•Нела Кош

Студенткиње мастер студија архитектуре Александра Гојнић и Нела Кош пројектовале су у оквиру предмета “Геометрија и визуелизација слободних форми” подземни пролаз на раскрсници Булевару цара Лазара и Стражиловској улици. Према њиховим речима идеја о подземном пролазу на поменутој локацији јавила се из практичних разлога, потпомогнута чињеницом да и саме често нису сачекале зелено светло како би прешле улицу.

Предмет проф. др Радована Штулића “Геометрија и визуелизација слободних форми” и асистент Милан Шијаков мотивисали су нас да се посветимо овој про-

блематици и као резултат добиле смо решење, за које се надамо да ће једног дана ући у фазу реализације – истакле су младе мастер студенткиње. Концепт се заснива на троуглу доминантних праваца, чија су темена: угао код ДИФ-а, угао код аутобуског стајалишта и Кампус. За ФТН новине кажу да унутрашњост “троугла” припада садржајима попут фотокопирнице, трафике, локала брзе хране, тоалета за запослене, књижаре и кафе за понети, док је простор испред степеница за Кампус место сустицања два доминантна правца, па је он димензиониран у складу са бројем људи који се ту могу наћи. Како би се избегла

гужва испред услужних садржаја, уведена су два споредна правца, намењена онима који би се мало дуже задржали у подземном пролазу.

Надстрешнице, односно степенице, позициониране су на деловима зелених површина, те захваљујући томе није нарушена постојећа мрежа тротоара, бицилистичких стаза и улица. Особама са инвалидитетом је олакшано кретање захваљујући покретним

платформама на степеницама ка ДИФ-у и Кампусу, односно лифтом код аутобуског стајалишта. Модеран дизајн и јаке боје су биле основе дизајна надстрешница, предвиђене као елементи који простору изнад земље дају нови идентитет, а такође одговарају укусу данашње омладине, која је највећи корисник простора – казале су Александра и Нела и додале да је у плану решење ентеријера објекта испод земље. Ове

младе и перспективне студенткиње верују да постоји оправдана потреба за оваквим објектом.

Надамо се да ће град наћи начин и интерес да се позабави овим питањем, које би знатно побољшало регулацију кретања у овом делу града и на тај начин допринело би побољшању укупног квалитета простора, како у безбедносном, тако и у амбијенталном смислу – закључиле су Александра и Нела.

▶ Први пут испред студената

ИСТРАЖИВАЧ ПРИПРАВНИК:
Саболч Пап (УНО – инжењерство заштите животне средине)
Маја Ступовски (УНО – инжењерство заштите животне средине)

САРАДНИК У НАСТАВИ:
Јелена Алексић (УНО – рачунарска графика)
Немања Хранисављевић (УНО – аутоматика и управљање системима)
Младен Каностревац (УНО – аутоматика и управљање системима)
Немања Гаруновић (УНО – планирање, регулисање и безбедност саобраћаја)

АСИСТЕНТИ:
Слободан Илић (УНО – аутоматика и управљање системима)
Немања Лукић (УНО – рачунарска техника и рачунарске комуникације)
Ана Перишић (УНО – рачунарска графика)

▶ Истраживач приправник Слободан Биргермајер

Незаборавно искуство на научноистраживачком раду у Санкт Петербургу

Истраживач приправник Слободан Биргермајер са Департмана за енергетику, електронику и телекомуникације провео је четири месеца на Електротехничком универзитету у Санкт Петербургу у Русији. Он је преко програма међународне размене истраживачког особља од марта до јула ове године у Русији започео рад на теми за своју докторску дисертацију у области фотонских кристала и њихову употребу за дизајн кола на микроталасним учестаностима. Искуства која је стекао у Русији, Слоба за ФТН новине каже да су незаборавна.

По доласку на Универзитет упознао сам професоре и колеге

који су оставили велики утисак на мене, посебно брачни пар Вендик, професорицу Ирину и њеног мужа Ореста, утицајне и значајне професоре у научној области којом се бавим. Проф. др Ирина Вендик била је мој саветник на Универзитету. Колеге са којима сам проводио време, како радно, тако и слободно, сад сматрам својим пријатељима, који су ми током боравка у Русији пружили неизмерну гостопримљивост – објашњава Слободан. Атмосфера у лабораторији у којој је радио он описује као породичну, са сјајним тимом који су од првог дана учинили да се наш истраживач осећао као код куће. Слободан је слободно време проводио

• Слободан Биргермајер са колегама у Русији

у дружењу и обиласку знаменитости. Путовао је у Москву, Велики Новгород, Хелсинки и Талин, а учествовао је и у авантурама по шумама Русије.

Русија је земља високог стандарда. Живот у Санкт Петербургу је доста скуп. Колеге на Универзитету труде се да ураде што више зарад науке, као и да обезбеде себи финансирање, конкуришући на разним пројектима. Услови у којима раде су слични условима

на нашем универзитету. Већина њих поред докторских студија раде у компанијама четири дана у недељи, док су један дан дужни да поведу на Универзитету – истиче Слободан. Тренутно је Слободан домаћин колегама из Русије који су на наш факултет дошли ради научноистраживачког рада. Ирина Мунина која ће у Новом Саду боравити четири месеца и Вјачеслав Тургалиев који ће се задржати нешто краће.

▶ НАША КОЛЕГИНИЦА: Дуња Ракоција

Добар теоријски оквир је неопходан за даља усавршавања

Дуња Ракоција, студенткиња мастер студија на Инжењерству заштите животне средине основне студије завршила је са просечном оценом 9,56, након чега је одмах уписала мастер студије и своје знање усавршава на модулу Инжењерство биосистема. За ФТН новине објашњава да је за упис на наш факултет био пресудан савет њене ујне која је међу првим генерацијама уписала овај смер и тако је одговорила од студирања на Технолошком факултету.

У разговору са њом схватила сам, не само да студирање на ФТН-у одговара мојим интересовањима, већ и да се ради о области у којој је могуће константно напредовати и откривати нова сазнања, која могу да унапреде целокупни живот на нашој планети – наводи Дуња. Основне студије је завршила без већих проблема, пре свега захваљујући добром предзнању које је стекла у средњој школи, али и захваљујући радозналости и заинтересованости за ову област које су је константно мотивисале да настави даље.

До сада сам много више искустава и сазнања стекла у теоријском раду у односу на праксу, али не мислим да сам због тога у заостатку. Заштита животне средине дуго је код нас била занемаривана у практичном смислу, и зато је добар теоријски оквир неопходан – објашњава Дуња. Током студирања имала

је прилику да присуствује на неколико предавања која су одржана у оквиру нашег факултета, а посебно истиче међународну конференцију о управљању отпадом ISWA, на којој је проширила своје знање и искуства слушајући предавања великог броја страних и домаћих стручњака.

Учествовала сам у програму „Путујемо у Европу“ захваљујући којем сам 2011. године заједно са још 70 најбољих студената из Србије имала прилику да обиђем Европу током месец дана. У томе ми је велику финансијску подршку пружио ФТН – истакла је Дуња. Највећи ослонац на студијама јој је проф. др Милан Мартинов, који јој је уједно био ментор на бечелор раду, као и сада на мастер студијама. Дуња је веома захвална и референткињи у Студентској служби Горани Лађиновић која је према њеним речима увек спремна да одговори на сва питања и недоумице студената. Тренутно је посвећена мастер раду, а размишља и о упису на докторске студије, али и о усавршавању у иностранству.

Млађим колегама поручила бих да је најважније да буду упорни, радознали и самоуверени, јер овај смер нуди одличне професоре и отвара бројна врата, а на њима је да то паметно искористе и да пруже најбоље ако желе успех – закључује Дуња, која слободно време проводи уз стрипове, књиге и филмове.

▶ Шта после студија: Саша Стојановић

Израдио хидроелектрану „Мокра Гора PLC S -7“ за Емира Кустурицу

Саша Стојановић недавно је одбранио мастер рад на тему: „Примена PLC S-7 1200 у малој хидроелектрани Мокра Гора“ под менторством проф. др Дарка Марчетића. Након одбране дипломског рада, пре годину дана Саша се запослио у фирми „АТВ Север“ у сектору инжењеринг. Према његовим речима почетак рада у фирми био је тежак, али му је помогла добра теоријска основа коју је добио на нашем факултету.

Управо добра теоријска подлога са ФТН-а уз стално присуство практичних проблема омогућава ми константан напредак и усавршавање у пословној каријери. Колеге са којима радим су људи са великим радним искуством од којих може много да се научи и то ми помаже у стручном усавршавању – објашњава Саша. За све електране фирма „АТВ Север“ реализује комплетну електротехничку документацију, монтажу електро опреме као и софтвер за управљање. Сектор у којем Саша ради бави се пројектовањем и пуштањем у рад малих хидроелектрана. Израдња једне мале хидроелектране подстакла је Сашу да уради мастер рад на тему „Примена PLC S-7 1200 у малој хидроелектрани Мокра Гора“.

Хидроелектрана „Мокра Гора“ је мале снаге, али показује прави пут у производњи електричне енер-

гије без штетних последица по природу. Ниска цена изградње и одржавања малих хидроелектрана је подстакла и приватна лица да свој капитал уложе у производњу електричне енергије обновљивим изворима, тако је власник ове електране наш познати редитељ и музичар Емир Кустурица. Он има у плану изградњу још неколико малих хидроелектрана на Мокрој Гори – каже Саша. Након успешног завршетка школовања и перспективног запослења Саша студентима са Е1 поручује да максимално искористе прилику док су на факултету, да „украду“ знање од професора јер ће имати прилику да сарађују са врхунским стручњацима из области електротехнике.

Знање које стекну на ФТН-у биће велика препорука за рад у домаћим, али и у иностраним компанијама. Поред стручног усавршавања, академци ће стећи велики број пријатеља за цео живот. Био сам на шест електријада и свакако им поручујем да „ијаде“ не пропуштају – закључује Саша. Основне студије на смеру „Електричне машине и енергетска електроника“ завршио је почетком 2012. године, са темом рада „Систематизација и приказ ветропаркова“ ментор рада је био проф. др Владимир Катић.

▶ Четврта „Ноћ истраживача“ у Новом Саду

Преко 13.000 посетилаца доживело шест чула науке!

Четврта по реду „Ноћ истраживача“ ове године одржана је 27. септембра у Новом Саду, Зрењанину и Суботици, заједно са око 250 градова из 32 земље Европе. Преко 13.000 посетилаца дружило се са истраживачима на платоу испред Спенса у Новом Саду. На овогодишњој „Ноћи истраживача“ била је испричана прича о чулима, од феномена који се неким чулом детектује, преко тога како функционише и како служе у истраживањима у развијању нових технологија, па све до коначног производа односно коначне употребе чула кроз неки производ. У оквиру ове манифестације посебна пажња била је посвећена подизању свести грађана о особама са инвалидитетом и томе како је живети са недостатком неког од чула. Манифестација „Ноћ истраживача“ је пројекат који се реализује кроз Седми оквирни програм ЕУ (FP7) а организатори су: Факултет техничких наука, Природно-математички факултет, Висока техничка школа струковних студија из Зрењанина и Креативно-едукативни центар.

▶ **Миша Рибич – вицешампион Србије у веслању**

Циљ – бити део националног тима и репрезентације

Студент грађевинарства у продуженом статусу Миша Рибич на недавно одржаном Државном првенству у Београду на Ади циганлији у веслању освојио је друго место. Према његовим речима тај резултат уз сребро на Београдској интернационалној регати (у истој дисциплини) представља труд уложен у зимском периоду, као и у периоду лета кад је сезона трка.

– За овакав резултат уложено је много времена и рада, како проведеног у чамцу тако и рад који сам усклађивао са обавезама према факултету, знајући колико је грађевинарство озбиљан смер. Уз своју упорност имао сам и велику срећу да нађем и разуме-

вање професора и асистената без чије помоћи у појединим тренуцима још увек не знам како бих успео. Управо, због тога имају моју велику захвалност и мој труд да то поверење оправдам – истиче вицешампион у веслању. До успеха није лако доћи, Мишина пажња у последње време била је фокусирана како на менталну, тако и физичку припрему. За ФТН новине говори да је циљ психичке припреме био да се медаља освоји и у случају лошег здравственог стања. Дакле, остваривање максималног успеха не само по “добром” већ и по “лошем” дану.

– Здравствени проблеми крајем припремне (зимске) сезоне и почетком пролећа спречили су ме

да већ на Ергометријади (Државном првенству Србије у веслању на ергометрима) поновим и побољшам успех из претходне, 2012. године, као и да учествујем на Интернационалној регати “Croatia Open” у Загребу и да већ на I купу Србије остварим запаженији резултат. Ипак, до Београдске интернационалне регате ти проблеми су решени што ми је омогућило освајање сребра –

казао је Миша. Његови циљеви за наредну сезону су многи. Пре свега то је диплома, јер жели да заврши факултет. Диплому у руци сматра неопходном како за живот, тако и за професионално бављење веслањем које са правом носи титулу академског спорта.

– Желим да квалитетно урадим припремну, зимску сезону која је кључна за успехе у току тркачког дела сезоне 2014. и овај пут

остварим континуитет у резултатима, што нисам успео ове сезоне. Крајњи циљ је у сваком случају понети титулу најбржег у држави и наступ за репрезентацију. Бити део националног тима у неком спорту је сан сваког човека у једном тренутку, па тако и мој. Мислим да то није немогуће већ наредне сезоне, а са том идејом ћу тренирати у наредним месецима – закључује Миша.

▶ **Мирослав Цветановски – докторанд на ГРИД-у**

Освојио бронзану медаљу у стрељаштву

Мирослав Цветановски, администратор у Рачунарском центру ФТН-а, студент академских докторских студија Графичког инжењерства и дизајна, стрељаштвом се бави од своје 13. године. Члан је стрељачке дружине “Радивој Ђирпанов” из Новог Сада. У пионирским и јуниорским категоријама такмичио се у више дисциплина ваздушним оружјем националног “С” програма, али значајније резултате постиже тек као сениор у дисциплинама гађања ватреним оружјем на 100м из лежећег става. Цветановски је био један од најмлађих стрелаца војничком пушком и полуаутоматском пушком и већ са 16 година учествовао је на првенствима Војводине и Србије. Од значајнијих резултата које је постигао као појединац треба издвојити медаље са првенства Војводине и друго место на првенству Србије 2010 године. Током последњих десет година, Цветановски је заједно са екипом “Радивој Ђирпанов” више пута освајао прва, друга и трећа места на првенствима Војводине и Србије, док је у последње две године, заједно са својом екипом, понео наслов првака државе у дисциплини полуаутоматска пушка 20+10 метака лежећим ставом. Ове године, такмичећи се у појединачној конкуренцији на првенству Војводине, забележио је 3. место у дисциплини РАР 20+10 лежећи и 5. место у дисциплини војнички карабин 100м лежећи. Учествовао је у освајању екипног 1. места на првенствима Војводине и Србије у дисциплини РАР 20+10 лежећи,

док је, такође у екипној конкуренцији, у дисциплини гађања карабином 20 метака лежећи, освојио 2. место на првенству Војводине, односно 5. на првенству Србије. Редован посао, као и додатне обавезе приморале су Мирослава да одустане од такмичења ваздушним оружјем. Одржавање кондиције неопходно за бављење дисциплинама тог типа захтева два до три тренинга недељно током читаве године, због чега се Цветановски ограничио на дисциплине великог калибра, чије припреме и такмичење трају два месеца годишње (август-септембар). Као и сви грађани Србије и Мирослав на свом путу ка новим и већим успесима суочава се са проблемима финансијске при-

роде. Високе цене муниције које су потребне за постизање врхунских резултата изискују и одређене новчане трошкове које је због тренутне економске ситуације готово немогуће намирити ипак, кад год им се укаже прилика за тренирањем, Мирослав и његова екипа дају све од себе и труде се да тренинге максимално искористе како би се што боље припремили за предстојећа такмичења. Екипа дружине “Радивој Ђирпанов”, иако најмлађа и материјално инфериорна у односу на друге, у дисциплини великим калибром из године у годину све више напредује и тренутно се налази у прилици да и следеће године брани титулу државног првака.

▶ **Здраво одрастање**

Турнир „Добра страна улице“ у организацији нашег академца

Студент друге године МВА студија Гордан Тавчиошки, организовао је кошаркашки турнир у оквиру пројекта “Здраво одрастање”. Турнир три на три под називом “Добра страна улице” одиграо се на кошаркашким теренима на Лиману 3, познатијим као “Подунавље”. Терени су на иницијативу нашег академца Гордана, потпуно реновирали, а према његовим речима у ову акцију је ступио не само као бивши кошаркаш него, као појединац који жели да обезбеди деци здравије одрастање првенствено уз спорт.

– Циљ организације турнира је био да се деци и рекреативцима поново омогући бављење спортом који је грађанима

Новог Сада одувек био драг. На турниру је учествовало десет екипа малишана и десет сениорских тимова. Спортско надметање увеличало је преко 150 гледалаца који су дошли да бодре своју децу и пријатеље – казао је Гордан. Турнир је отворио Предраг Свилар, члан Градског већа задужен за спорт и омладину нагласивши да се на опште задовољство “новосадски дух” поново буди. Гордан у слободно време ради као кошаркашки тренер за децу и како наводи за ФТН новине посебно му је драго да је неким новим клинцима омогућено да стасају и играју кошарку на теренима на којима су он и његово друштво играли баскет док су били мали.

▶ **Маркетинг тим ФТН-а у организацији Светског првенства у каратеу**

Редакција:
Почасни уредник: проф. др Илија Ћосић
Главни и одговорни уредник: проф. др Раде Дорословачки, декан ФТН-а
Заменици главног и одговорног уредника:
Бојана Бокан и Игор Граић

Технички уредник: Богдан Мијовић
Редакција: Петар Руњевац
Лектор: Бисерка Милетић
Фотографија: Сава Симић

Издавач:
Факултет техничких наука
Трг Доситеја Обрадовића 6, Нови Сад
Штампа: ГРИД

ЦИП - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад
378.18
ФТН новине : лист студената Факултета техничких наука / главни и одговорни уредник проф. др Раде Дорословачки. - 2010.
1. - Нови Сад : Факултет техничких наука, 2010. - Илустр. : 36 цм Месечно. - Је наставак: Машинац (Нови Сад. 1972) = ISSN 1451-7116
ISSN 2217-3455 = ФТН новине
COBISS.SR-ID 255982087